

SPLOŠNA MATURA IZ EKONOMIJE V LETU 2010

Poročilo DPK SM za ekonomijo

VSEBINA

1 Splošni podatki

- 1.1 Zgradba in vrednotenje izpita
- 1.2 Status kandidatov
- 1.3 Potek zunanjega ocenjevanja

2 Statistični prikaz rezultatov

- 2.1 Meje za oceno
- 2.2 Porazdelitev dosežkov kandidatov po točkah

3 Analiza uspeha po posameznih delih izpita

- 3.1 Izpitna pola 1
- 3.2 Izpitna pola 2
 - 3.2.1 Izpitna pola 2 A
 - 3.2.2 Izpitna pola 2 B

4 Ugovori kandidatov

Avtorji:

Karin Jerman, glavna ocenjevalka za ekonomijo
dr. Simon Čadež, predsednik DPK SM za ekonomijo
Poročilo je potrdila DPK SM za ekonomijo na svoji seji.
Ljubljana, november 2010

1 Splošni podatki

1.1 Zgradba in vrednotenje izpita

Kandidati* opravljajo izpit splošne mature iz ekonomije na eni zahtevnostni ravni. Izpit je pisni.

Izpit sestavljata dve izpitni poli: izpitna pola 1 vsebuje 30 nalog izbirnega tipa ter predstavlja 50 % končne ocene.

Izpitna pola 2 je sestavljena iz dveh delov. V delu 2 A kandidati odgovarjajo na 6 strukturiranih nalog. Odgovoriti morajo na vsa zastavljena vprašanja. Vsaka naloga je vrednotena z 10 točkami. Skupaj lahko dobi kandidat v tem delu največ 60 točk. Izpitna pola 2 A predstavlja 33,3 % končne ocene.

V delu 2 B je 6 nalog esejskega tipa. Razdeljene so v dva sklopa: Temelji ekonomije s sodobnim tržnim gospodarstvom in Temelji makroekonomije s slovenskim gospodarstvom. Kandidati morajo izbrati po eno vprašanje iz vsakega sklopa. Odgovarjati morajo v vsebinsko zaokroženem sestavku, v katerem predstavijo osnovne poglede na izbrani ekonomski problem iz literature in prikazati svoja stališča in ocene. Vsako vprašanje se točkuje z največ 15 točkami. Skupaj lahko dobi kandidat v tem delu največ 30 točk. Izpitna pola 2 B predstavlja 16,7 % končne ocene.

Ocena je pridobljena z zunanjim ocenjevanjem. Pri izpitni poli 1 kandidati prepišejo svoje odgovore (črko pred izbranim odgovorom) na list za odgovore, ki se skenira.

Izpitno polo 2 ocenjujejo zunanji ocenjevalci, ki ocenjujejo po pisnih Navodilih za ocenjevanje. Ob razdelitvi nalog se analizirajo vse naloge in ocenjevalci dobijo še natančna ustna navodila za ocenjevanje.

Vsak ocenjevalec oceni izpitno polo 2 v celoti. Vprašanja esejskega tipa (del 2 B) oceni še drugi ocenjevalec. Kandidatova ocena je v delu 2 A ocena prvega ocenjevalca, v delu 2 B pa povprečje ocen obeh ocenjevalcev. Če je razlika med ocenjevalcema večja od šestih točk, del 2 B oceni še tretji ocenjevalec.

1.2 Status kandidatov

V spomladanskem izpitnem roku splošne mature 2010 je izpit iz ekonomije opravljalo 665 kandidatov, od tega je maturo opravljalo prvič 494 kandidatov, ki so bili maturanti splošnih ali strokovnih gimnazij, 71 kandidatov je maturo opravljalo kot posamezni izpit splošne mature ob poklicni maturi, 25 kandidatov je opravljalo maturo kot odrasli udeleženci izobraževanja, ostali pa so opravljali izpit iz ekonomije po obiskovanju maturitetnega tečaja ali kot popravni izpit ali so maturo opravljali ponovno.

1.3 Potek zunanjega ocenjevanja

Izpitno gradivo, ki so ga dobili kandidati, je bilo brez vsebinskih, grafičnih, besedilnih in drugih pomanjkljivosti, ki bi jih lahko ovirale pri pisanju odgovorov. Pisanje izpita je potekalo na vseh šolah brez zapletov.

Navodila za ocenjevanje so bila pred razdelitvijo nalog moderirana, pri čemer so bile odpravljene manjše nepravilnosti v besedilu. Ocenjevalci so jih ocenili kot ustrezna. Naloge je ocenjevalo 30 zunanjih ocenjevalcev. Vsi poučujejo ekonomijo na srednjih šolah. 28 ocenjevalcev pri ocenjevanju izpitnih pol sodeluje že več let, 2 ocenjevalca pa sta letos sodelovala prvič. Ocenjevanje je potekalo na domu.

V delu 2 B (eseja) je bila razlika med ocenjevalcema večja od dovoljene pri šestih kandidatih. Oba eseja je pri teh izpitnih nalogah ocenila še glavna ocenjevalka.

DPK SM za ekonomijo je tudi letos uporabila možnost kontrolnega ocenjevanja, ki jo ponuja novi pravilnik o splošni maturi. Še pred razglasitvijo rezultatov so glavna ocenjevalka in njeni pomočnici

* V poročilu uporabljeni samostalniki moškega spola, ki se pomensko in smiselno vežejo na splošna, skupna poimenovanja (npr. kandidat, ocenjevalec), veljajo tako za osebe ženskega kot moškega spola.

kontrolno ocenile naloge 107 kandidatov, ki so bili v intervalu do 2 odstotni točki pod mejo za naslednjo oceno. Ocena se je po kontrolnem ocenjevanju zvišala 29 kandidatom.

Preglednica 1: Analiza kontrolnega ocenjevanja.

Ocena pred kontrolnim ocenjevanjem (KO)	Število kandidatov na meji	Ocena je po KO ostala enaka	Ocena se je po KO zvišala	Delež spremenjenih ocen v %
1	12	11	1	8,3
2	28	20	8	28,6
3	37	27	10	27,0
4	30	20	10	33,3
Skupaj	107	78	29	27,1

Vir: Državni izpitni center, 2010.

2 Statistični prikaz rezultatov

2.1 Meje za oceno

DPK SM za ekonomijo je po analizi rezultatov o uspehu kandidatov v primerjavi s preteklim letom mejo za pozitivno oceno pustila nespremenjeno.

Preglednica 2: Meje med ocenami.

Odstotek doseženih točk	Ocena
43	2
57	3
71	4
81	5

Vir: Državni izpitni center, 2010.

2.2 Porazdelitev dosežkov kandidatov po točkah

Preglednica 3: Porazdelitev dosežkov kandidatov po ocenah.

5	Število kandidatov
1	16
2	80
3	176
4	147
5	75

Vir: Državni izpitni center, 2010.

Preglednica 4: Uspeh kandidatov, ki so opravljali splošno maturo v spomladanskem izpitnem roku 2010 (maturanti splošnih ali strokovnih gimnazij).

	Kandidati, ki prvič opravljajo maturo
Število kandidatov	494
Povprečno število doseženih % točk	67,1
Povprečna ocena	3,4
Odstotek odličnih	15,2
Odstotek prav dobrih	29,8
Odstotek dobrih	35,6
Odstotek zadostnih	16,2
Odstotek negativnih	3,2

Vir: Državni izpitni center, 2010.

Uspeh kandidatov, ki so maturo opravljali prvič, je boljši kakor v preteklem letu. Povprečno število doseženih točk se je povečalo za 2,9 odstotne točke. Za 4,3 odstotne točke se je povečal tudi delež kandidatov, ki so izpit opravili z odličnim uspehom. Delež kandidatov, ki izpita niso opravili, pa se je zmanjšal za 0,6 odstotne točke.

Boljši so tudi rezultati kandidatov, ki so izpit iz ekonomije opravljali kot posamezni izpit splošne mature ob poklicni maturi. Povečal se je delež kandidatov, ki so izpit opravili (z 61,2 % v letu 2009 na 64,8 % v letu 2010).

3 Analiza uspeha po posameznih delih izpita

3.1 Izpitna pola 1

Kandidati so v izpitni poli 1 dosegli v povprečju 73,0 % možnih točk, kar je več kakor v preteklih letih (64,2 % v letu 2009). Eden od kandidatov je na vsa vprašanja odgovoril pravilno.

Nobeno vprašanje ni izstopalo z izrazito nizkim indeksom težavnosti.

3.2 Izpitna pola 2

3.2.1 Izpitna pola 2 A

V poli 2 A kandidati odgovarjajo na 6 strukturiranih nalog. Vsaka naloga je vrednotena z 10 točkami. Skupaj lahko dobi kandidat v tem delu največ 60 točk.

Kandidati so v povprečju dosegli 38,6 točk (35,2 točke v letu 2009). To predstavlja 64,3 % možnih točk, kar je več kakor v preteklem letu.

Naloga A 01: Premica alternativnih možnosti potrošnje in potrošnikovo ravnotežje

Kandidati so v povprečju dosegli 5,47 točke (od 10), kar ustreza pričakovanjem komisije. Razmeroma veliko težav so imeli z zapisom definicij.

Naloga A 02: Trg in konkurenca

Kandidati so v povprečju dosegli 7,90 točke (od 10), kar ustreza pričakovanjem komisije. Težave so imeli le pri risanju premikov krivulje in izračunu elastičnosti povpraševanja.

Naloga A 03: Stroški

Kandidati so v povprečju dosegli 7,38 točke (od 10), kar ustreza pričakovanjem komisije. Kandidati so imeli tudi pri tem odgovoru težave z zapisom definicij, vendar jih je bilo v tej nalogi manj.

Naloga A 04: Denar

Kandidati so v povprečju dosegli 6,15 točke (od 10), kar ustreza pričakovanjem komisije. Kandidati so imeli pri tej nalogi več težav z zapisom definicij.

Naloga A 05: Delniška družba, korporacija in transnacionalna korporacija

Kandidati so v povprečju dosegli 7,01 točke (od 10), kar je manj, kot je komisija pričakovala. Tema je v učbeniku obširno in ustrezno predstavljena, kandidati pa ne razlikujejo značilnosti korporacije od transnacionalne korporacije.

Naloga A 06: Mednarodna vpetost Slovenije in plačilna bilanca

Kandidati so v povprečju dosegli 4,67 točke (od 10). To nalogo so reševali najslabše; slabše od pričakovanja komisije so odgovarjali na vprašanja o teoriji primerjalnih prednosti.

3.2.2 Izpitna pola 2 B

V poli 2 B so kandidati v povprečju dosegli 16,60 točke od 30 možnih. To je približno enako kot pri splošni maturi 2009. Še vedno je preveč kandidatov, ki v tem delu izpita odgovarjajo zelo slabo ali pa sploh ne odgovarjajo. Nekateri kandidati na vprašanja ne odgovarjajo v obliki strnjene sestavke esejističnega tipa.

Kandidati so izbirali po eno vprašanje v dveh sklopih vprašanj.

Prvi sklop

B 01 Ekonomski problem in ekonomski krožni tok

IT = 0,60; esej je izbralo 68,0 % kandidatov.

B 02 Razdelitev in mezde

IT = 0,57; esej je izbralo 22,3 % kandidatov.

B 03 Vloga države v gospodarstvu

IT = 0,49; esej je izbralo le 9,7 % kandidatov.

Drugi sklop

B 04 Prebivalstvo in dejavniki BDP

IT = 0,51; esej je izbralo 68,0 % kandidatov.

B 05 Naravno in proizvedeno bogastvo Slovenije ter investicije

IT = 0,54; esej je izbralo 7,9 % kandidatov.

B 06 BDP, gospodarska rast in regionalni razvoj

IT = 0,56; esej je izbralo 24,1 % kandidatov.

V prvem sklopu esejev je imel prvi esej bistveno višji indeks težavnosti, medtem ko imajo eseji iz drugega sklopa približno enak indeks težavnosti. Najmanj kandidatov je izbralo esej B 05, ki zahteva od kandidata precej natančno znanje.

4 Ugovori kandidatov

Komisija ugotavlja, da se je število ugovorov v spomladanskem izpitnem roku splošne mature 2010 v primerjavi s povprečjem zadnjih let zmanjšalo.

Preglednica 5: Število vpogledov in ugovorov v letih 2009 in 2010.

Leto	2009	2010
Število vpogledov v izpitno dokumentacijo	23	18
Število ugovorov na izračun ocene	0	0
Število ugovorov na oceno	7	4
Sprememba točk	2	2
Sprememba ocene	1	0

Vir: Državni izpitni center, 2010.